

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zpráva o studijní cestě: Universiteit Leiden, Faculteit der Archeologie Laboratory for Artefact Studies

Pracovní studijní cesta Mgr. Renáty Přichystalové proběhla v termínu 6. - 18.2. 2012.

Místo pobytu: Universiteit Leiden, Faculteit der Archeologie, Laboratory for Artefact Studies, WSD, Reuvenplaats 3-4, 2311 BE Leiden, Nederland.

Studium i práce v laboratoři probíhaly pod patronací prof. dr. Annelou van Gijn.

Náplň studijního pobytu:

- 1) zevrubné obeznámení se s metodikou práce při traseologických analýzách. Stipendistka získala přístup do digitální knihovny a bylo jí umožněno stahovat si PDF-formáty všech článků a e-knih, které souvisejí metodikou traseologických analytických postupů a se zpracováním archeologického materiálu traseologickými metodami.
- 2) účast na osobních seminářích s prof. A. van Gijn, na kterých byla stipendistka obeznámena s historií využití traseologie v archeologii; s dalším rozvojem traseologie jako vědního oboru; s rozdělením traseologie podle využití jednotlivých typů mikroskopů, podle sledování určitého druhu stop (např. fytolity, rezidua). Semináře byly tvořeny formou diskuse. Na některých seminářích se zúčastnili i další studenti doktorského studia na ústavu „Material Culture Studies“ nebo také i zahraniční účastníci postdoktorských stipendijních programů. Semináře se tak dostaly formu informačního workshopu.
- 3) práce s mikroskopem (stereomikroskop – low power; metalografický mikroskop – high power)
- 4) studium experimentální porovnávací sbírky artefaktů. Stipendistka studovala artefakty vyrobené z kosti a parohu.

Všechny experimentální artefakty měly databázový záznam, kde byl popsán způsob jejich výroby, dále pak podrobný způsob jejich využití, záznamy o době jejich pracovního nasazení, podrobnosti o kontaktním materiálu, např. o kostěném šídle byly k dispozici informace o jeho výrobě, o jeho použití – např. k propichování dřev do kůže, informace o stavu opracovávaného materiálu (z jakého zvířete byla kůže, stav zpracování kůže – např. čerstvá, vysušená apod.), jak dlouho byl artefakt využíván. K dispozici jsou i nákresy, kde je podrobně zakreslena pracovní část nástroje (pracovní hrot, hrana) a úchytová část nástroje. Na základě získaných informací o „životě“ nástroje pak stipendistka pozorovala výrobní a pracovní stopy pod mikroskopem a učila se rozeznávat charakteristické stopy pro konkrétní způsoby využití artefaktu, např. jaké jsou typické stopy po užití zahroceného kostěného předmětu při styku s kůží, s kůrou, s rostlinnými vlákny, s živočišnými vlákny apod. Experimentální předměty pak bylo možno porovnávat s archeologickými artefakty a učit se tak určit pravděpodobnost původního využití originálního objektu. Stipendistka některé databázové záznamy i s mikrofotografiemi experimentálních kostěných a parohových, které jsou využitelné při jejím dalším vědeckém bádání, získala k osobnímu využití.

Tento projekt je financován z operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České Republiky.

- 5) účast na experimentu – výroba kostěného předmětu – tzv. spatuly – z metapodia kozy; postup práce: podélné členění kosti, broušení do požadovaného tvaru pomocí brusného kamene a ostříva (písek)
- 6) pořizování mikrosnímků originálních artefaktů i experimentálních předmětů

Celkově stipendistka hodnotí pobyt na univerzitě v Leidenu velmi pozitivně. Byly navázány další pracovní kontakty (využity byly projektové vizitky) s velkým potenciálem další vědecké spolupráce.

Plánována je také publikace odborného článku v recenzovaném archeologickém periodiku, ve kterém budou zúžitkovány poznatky i fotodokumentace získané během pobytu v Laboratory for Artefact Studies.

V Brně 29.2. 2012

Mgr. Renáta Přichystalová

Fotografická příloha

Foto 1: Budova Faculteit der Archeologie, Universiteit Leiden.

Tento projekt je financován z operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České Republiky.

Foto 2: Mgr. Renáta Přichystalová v Laboratory for Artefact Studies, studuje kostěné škrabadlo pod stereomikroskopem.

Tento projekt je financován z operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České Republiky.